

UMETNOST

Poklicno in strokovno izobraževanje

Izobraževalni programi srednjega
poklicnega izobraževanja za dvojezično
izvajanje na narodno mešanem območju
Prekmurja

KATALOG ZNANJ

IME PREDMETA: umetnost

33 ur

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Jasmina Žagar, Gimnazija Novo mesto; Anka Dornik Valič, Šolski center Nova Gorica; Lota Kahne, CIRIUS Kamnik; dr. Špela Udovič, Srednja medijska in grafična šola Ljubljana; dr. Bea Tomšič Amon, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta; Karmen Volavšek, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje; Jasna Potočnik, Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana; mag. Petra Pižmoht, Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje; Lea Škerlič, Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran; David Preložnik, Gimnazija Celje- Center; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Primož Krašna, Zavod RS za šolstvo; Nina Ostan, Zavod RS za šolstvo. Prilagoditve predmeta Umetnost za dvojezične šole na narodno mešanem območju Prekmurja je pripravila komisija v sestavi: dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Primož Krašna, Zavod RS za šolstvo; Fortuna Lazar, Dvojezična osnovna šola Lendava; Rihard Lebar, Dvojezična srednja šola Lendava; Nina Ostan, Zavod RS za šolstvo.

JEZIKOVNI PREGLED: Mira Turk Škraba

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

<https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/katalogi-znanja/2026/kz-umetnost-spi-dv.pdf>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://cobiss.si)-ID [259496451](https://cobiss.si/259496451)

ISBN 978-961-03-1254-3 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na svoji 211. seji, dne 18. 4. 2025, določil Katalog znanj Umetnost za izobraževalne programe srednjega poklicnega izobraževanja za izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

TIPIČNE STRANI

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izražali in razvijali v procesu učenja.

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolur aut desequi ducilist estrunda volestet, sandeni maximin uscillab il magnam quam quo con explacc ullaccul alisi quideli igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla consenf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiorem fugiandantis et
fugitisque maion ped quo odi beatur. sequi ilisqui ipidel escjim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exeseq uiatur aturem eos millandio totaquis
alibus iume voluptatia quis ut quamust iosant prestius, ut ommodigendis
doluptaes derspeld moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles qua voluptatia
similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quisequo quist que con nulpurum
ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu
rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil
imporia simped et evenim et molum que laboreret voluptiurem nempori bustio
explabo risonset endevenim nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus,
tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vi enit, optibea
quaspelltem lam alit re, omnis ab il mo dolupti omnihio tionesequiam eicia dolo
intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam fasciscipa

Ceria pa iumquam, exernam quaspi dit eaquasit, omnis quis aut apitassum
coribusda invenih icatita qui aperorum qui ut re perumquaeped quame moditatum
ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut
quodjps usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma
nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repelliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repelliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Nižje poklicno izobraževanje | Slovenščina

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikalne usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

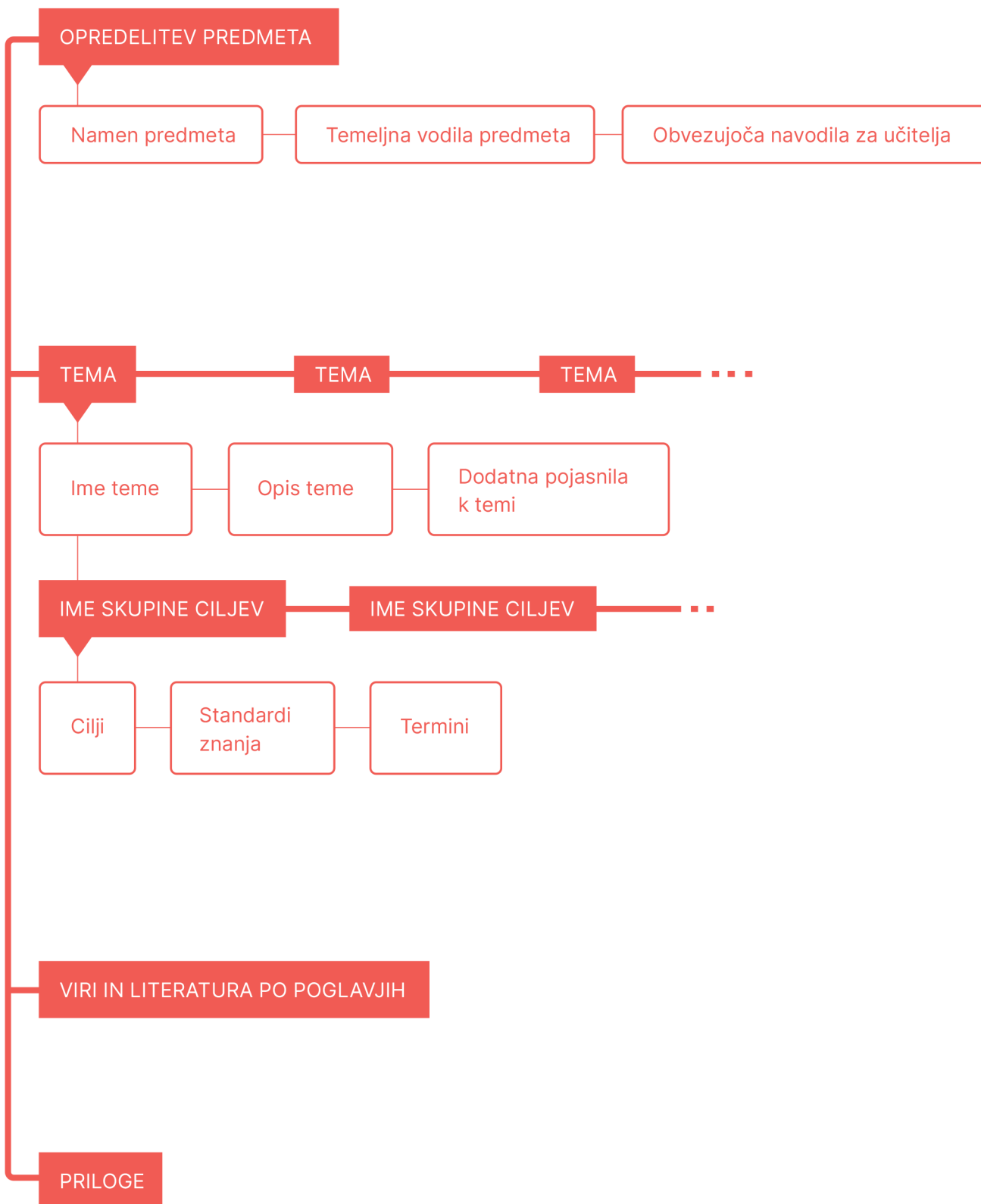
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA KATALOGA ZNANJ

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 11

UVOD V UMETNOSTNO ZGODOVINO: VSTOPIMO
V SVET UMETNOSTI..... 12

LIKOVNO SNOVANJE..... 15

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH..... 17

Opredelitev predmeta..... 17

Uvod v umetnostno zgodovino: vstopimo v
svet umetnosti 18

Likovno snovanje 18

PRILOGE 19

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Umetnost v programih srednjega poklicnega izobraževanja omogoča dijakom razvijanje likovnih znanj, sposobnosti in spretnosti, ki so potrebne za njihov poklic ter hkrati prispevajo k njihovi kulturni razgledanosti in estetski občutljivosti.

Poučevanje predmeta poteka dvojezično, pri čemer se cilji in standardi uresničujejo ob poučevanju v slovenščini in madžarščini ter ob razumevanju, sprejemanju in spoštovanju kulturnih posebnosti obeh narodnostnih skupnosti, tako slovenske kot madžarske. Predmet umetnost, ki se poučuje dvojezično, predstavlja dijaku orodje za raziskovanje lastne identitete, pripadnosti skupnosti ter večjezičnosti in večkulturnosti.

Poudarek je na povezovanju likovnoteoretičnih in umetnostnozgodovinskih znanj z likovnopraktičnim delom. Temeljno vlogo ima dijakova lastna praktična ustvarjalna izkušnja, ki jo podpira znanje umetnostne zgodovine in teorije likovnega izražanja, kar prispeva k inovativnim rešitvam v njegovem poklicu.

V okviru predmeta se dijaki uvodoma seznani z različnimi vrstmi umetnosti (glasba, ples, film, video, književnost itd.), kar prispeva k njihovi širši kulturni razgledanosti. Razumejo vlogo likovne umetnosti v svoji poklicni panogi, jo nanjo navežejo in razvijejo kreativne rešitve od ideje do izvedbe ter predstavitve izdelkov ali storitev. Tako prepoznavajo priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih okoliščinah.

Predmet ponuja dijaku priložnost nadgradnje znanj, pridobljenih pri likovni umetnosti v osnovni šoli, hkrati pa ga skozi likovnoustvarjalni proces usmerja k razumevanju in doživljanju sveta, ki ga obdaja. Pri uresničevanju ciljev kataloga znanj dijaki spoznavajo dela z različnih likovnih področij in se ob njih likovno izražajo. Likovno umetnost povezujejo z izbranim izobraževalnim programom. Ob tem osmišljajo in negujejo odnos do likovne umetnosti, kulturne dediščine in lastnega poklicnega področja ter spoznavajo samega sebe. Ob avtentično zasnovanih likovnih problemih in izzivih dijaki razvijajo občutek za estetiko ter lastno odgovornost in vpetost v skupnost, v kateri živijo.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet umetnost dijakom omogoča razumevanje likovne umetnosti kot pomembnega civilizacijskega dosežka ter spodbuja njihovo ustvarjalnost pri likovnem izražanju in razumevanju umetniških del.

Učitelj poučuje predmet po načelu dvojezičnosti, pri čemer dijaki z aktivnostmi in dvojezičnimi gradivi spoznavajo terminologijo predmeta v obeh jezikih, ob tem pa z inkluzivno naravnanim pristopom vzpostavlja spodbudno in varno učno okolje. Pouk izvedbeno poteka v obeh jezikih, tako da učitelj prilagaja učna gradiva, sredstva in sam proces poučevanja dvojezičnosti. Pri pouku predmeta učitelj vključuje primere umetnin s področja Slovenije in Madžarske enakovredno ter spodbuja dijake k raziskovanju umetnin ter ustvarjalcev, ki v svojih delih povezujejo umetnost, tradicijo in kulturo obeh držav.

Umetnostnozgodovinske vsebine z izbranimi primeri uvajajo dijake v dojetje likovne umetnosti in njenega pomena v človeški zgodovini. Osmišljevanje umetnosti v srednjem poklicnem izobraževanju omogoča dijakom, da povežejo umetnost s svojim poklicem. Spoznavanje umetniških del krepi kulturno razgledanost, spodbuja estetsko občutljivost ter razvija sposobnosti opazovanja, doživljanja in razumevanja umetnosti. Proučevanje kulturne dediščine dijakom pomaga graditi identiteto, jih uči odgovornosti pri ohranjanju vrednot in spodbuja kreativne rešitve znotraj njihovega poklicnega področja.

Znotraj teme likovno snovanje se prepletajo trije ključni vidiki: likovni jezik, likovne tehnike ter likovne vsebine v prostoru in času. Smiselno povezan izbor ciljev in standardov znanj treh ključnih vidikov ustvari podlago za učinkovito načrtovanje učnega procesa. Praktično likovno izražanje je temeljna dejavnost, ob kateri dijaki razvijajo in nadgrajujejo likovni jezik, razvijajo veščine likovnih tehnik in spoznavajo različne oblikovalske pristope. V učnem procesu likovnega snovanja kritično reflektirajo umetnine in lastne likovne izdelke ter soustvarjajo vidni prostor. Ustvarjalni likovni pristop je treba pri poučevanju načrtovati s ustrezno zastavljenimi likovnimi nalogami, ki dijaku omogočajo svobodo pri samostojnem izražanju in priložnost za raziskovanje ter spodbujajo raznolike rešitve.

Učitelj povezuje znanja obeh področij (likovno snovanje in umetnostna zgodovina) in pripravlja ustvarjalne naloge, ki vključujejo motive, vsebine in tehnike, vezane na poklicno področje.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Poleg teoretičnega in praktičnega pouka bo v okviru triletnega programa organiziran vsaj en ogled kulturnih spomenikov ali kulturno-umetnostne ustanove v okviru strokovne ekskurzije in/ali projektnih dni. Tako bodo dijaki prišli v stik z umetnostjo in dediščino, vezano na njihovo poklicno področje (primer: lokalni muzej ali galerija, tehnična in industrijska dediščina, nesnovna gastronomska dediščina, domače in umetne obrti ...) in ob tem spoznavali tako slovensko kot madžarsko kulturno tradicijo. Zaradi posebnosti didaktičnih, materialnih in prostorskih pristopov poučevanja likovnosnovalnih vsebin naj učitelj delo v učilnici prepleta z delom izven učilnice (kot npr. likovne delavnice ali tabori v eksterierju, strokovne ekskurzije ipd.).

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

UVOD V UMETNOSTNO ZGODOVINO: VSTOPIMO V SVET UMETNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema seznani dijake z vlogo umetnosti v človekovem življenju in njeno družbeno funkcijo. Predstavi različne zvrsti umetnosti in različna likovna področja ter njihov pomen v zasebnem, poklicnem in družbenem življenju.

Dijake spodbuja k razmišljanju o povezanosti lastne poklicne poti z umetnostnimi pojavi in področji likovne umetnosti. Učitelj usmerja dijaka k opazovanju in doživljanju umetnine ter posledično prepoznavanju lastnih občutij. Dijaki se ob analizi likovnega dela seznani s sporočilno močjo podob v preteklosti in danes – ob tem usvajajo osnovno umetnostnozgodovinsko terminologijo.

Tema vključuje dve podtemi, ki jih prepletamo z likovnim snovanjem.

- » Spoznavanje umetnosti in njenega sporočila
- » Kulturna dediščina in identiteta

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Poznavanje umetnosti in njenega sporočila

Učitelj dijake ob analizi del seznani z osnovnimi pristopi k likovnemu delu in pri tem poudari njihovo sporočilno vrednost. Dijaki spoznajo osnovno umetnostnozgodovinsko terminologijo. Pomembno je, da se naučijo gledati umetnino z različnih perspektiv in prepoznati njeno simbolno in estetsko vrednost. Pridobljeno znanje povežejo s svojim poklicnim področjem.

Ob izbranih primerih učitelj predstavi osnovna likovna področja, tehnike in motive. Dijaki ob izbranih umetninah urijo svoje veščine opazovanja, gledanja in razbiranja sporočil. V tem procesu spoznavajo umetnino in se učijo ubesediti svojo izkušnjo na preprost in razumljiv način. Aktualizacija umetniških sporočil je poudarjena v simboliki in motivih, ki so blizu dijakovemu poklicnemu področju.

Ob analizi umetniškega dela dijaki razvijajo celosten pristop k doživljanju in razumevanju umetnosti.

Kulturna dediščina in identiteta

Dijaki spoznavajo pomen kulturne dediščine in identitete, pri čemer izhajamo iz spomenikov lokalnega okolja. V okviru obravnavane teme proučujemo temeljne spomenike državnega pomena, kot so dela Jožeta Plečnika, ter

druge spomenike snovne in nesnovne kulturne dediščine, naravne dediščine in tiste, ki so uvrščeni na Unescov seznam svetovne dediščine.

Ob teh primerih dijaki razvijajo občutek za dediščino in kulturno ter poklicno identiteto. Tako se približajo vrednotam lokalnega kulturnega okolja. Na narodnostno mešanem območju Prekmurja ima spoznavanje lokalnih in nacionalnih likovnih del tako slovenske kot madžarske narodne skupnosti pomembno vlogo pri povezovanju skupnosti, ohranjanju kulturne dediščine, večjezičnosti in spodbujanju medkulturnega dialoga. Skozi spoznavanje in analiziranje umetnin dijaki razvijajo kritičnost, estetsko občutljivost in pripadnost svojemu okolju, hkrati pa krepijo spoštovanje do različnih kultur in umetniških izrazov.

CILJI

Dijak:

🔵: raziskuje in spozna umetnost v zgodovinskem in kulturnem kontekstu ter vzpostavlja odnos do umetnosti, umetnostnih področij in njihovih izraznih sredstev,

SC (1.3.2.1)

🔵: v umetniških izkušnjah prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnje drugih, pri čemer razume vlogo in pomen likovne umetnosti za posameznika, poklic in družbo ter se izraža z ustrezno terminologijo predmeta umetnost,

SC (1.1.2.2 | 2.4.3.1 | 3.1.1.1)

🔵: išče podatke, informacije in vsebine o (lokalni) kulturni dediščini v digitalnih okoljih, drugih virih in v živo v lokalnem okolju ter na podlagi pridobljenih informacij ugotavlja stanje dediščine in stopnjo skrbi družbe za njeno ohranjanje,

SC (4.1.1.1 | 2.2.1.2)

🔵: raziskuje in spozna lokalno kulturo dediščine, razvija pozitiven odnos do dediščinskih vrednot v domačem okolju, zlasti tistih, ki so vezane na poklicno področje, ter razmišlja o procesih za njeno varovanje in ohranjanje.

SC (2.3.1.2 | 5.2.2.1 | 1.3.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» navede umetnostna področja, ki se navezujejo na poklicno usmeritev, na primeru razloži in utemelji, kako so povezane z njim,

» izbrano umetnino opiše, izpostavi njeno sporočilno vlogo in jo poveže z lastno izkušnjo oz. osebnim doživljanjem,

» izbrano umetnino poveže s svojim poklicnim področjem in povezavo utemelji,

» našteje in prepozna ikonografske motive, povezane z njegovim poklicnim področjem,

- » na spletu, v drugih virih ali neposrednem okolju poišče podatke o **izbrani kulturni dediščini**, opiše njen **pomen za lokalno okolje** in družbo ter jo poveže s svojim poklicnim področjem,
- » pripravi kratko poročilo ali izdelek o izbranem primeru kulturne dediščine (prednostno obravnava primere, vezane na poklicno področje), ga predstavi in predlaga morebitne rešitve,
- » prepozna pomen kulture in umetnosti kot vrednote ter aktivno sodeluje pri organizaciji in izvedbi kulturnih dogodkov v šoli, s čimer prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju z lokalnim okoljem.

TERMINI

- umetnost ◦ likovna umetnost ◦ umetnostna zgodovina ◦ likovna področja (risba, grafika, slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, urbanizem, oblikovanje, umetna obrt, fotografija) ◦ portret ◦ tihožitje ◦ krajina ◦ žanr
- akt ◦ kulturna dediščina ◦ spomenik ◦ Unescova kulturna dediščina ◦ snovna in nesnovna dediščina

LIKOVNO SNOVANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijaki ob temi likovno snovanje razvijajo in poglobljajo cilje ob praktičnem likovnem izražanju na različnih področjih likovne umetnosti: risba, slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, grafika, grafično oblikovanje (tipografija, ilustracija, fotografija, tiskarstvo), komunikacijsko oblikovanje (video, animacija idr.), likovno oblikovanje – dizajn (ročno in industrijsko oblikovanje) in drugih umetniških področjih, povezanih z izbranim poklicnim izobraževalnim področjem dijaka. Dijaki ob neposrednem likovnem procesu raziskujejo in spoznavajo likovni jezik in izrazne možnosti različnih likovnih tehnik, materialov in orodij ter nadgrajujejo znanja in osmišljajo izvedbene pristope v odnosu do vsebine, ideje ali koncepta likovnega dela. V likovno izražanje vključujejo preproste in kompleksne, tradicionalne in sodobne likovne tehnike ter inovativne pristope rabe likovnih tehnik in likovnih postopkov. V ciljih teme dijaki opazujejo, spoznavajo, doživljajo ter vrednotijo prostor, umetnine in ostala vizualna dela z vidika estetike, funkcionalnosti, materialnosti, simbolike oziroma širšega kulturnega konteksta. Tema pogloblja dijakovo razumevanje kulturne dediščine skozi lastno, lokalno ali nacionalno identiteto. Tema spodbuja dijake k razumevanju dvojezičnosti ter jezikovnih in kulturnih posebnosti slovenskega ter madžarskega kulturnega okolja kot potencialnih izhodišč za nastanek lastnih likovnih odzivov. Dijaki na primerih tradicionalnih in sodobnih umetniških praks raziskujejo, vrednotijo in se odzivajo na povezave med likovno umetnostjo in drugimi področji človekovega delovanja ter likovno umetnost prepletajo z lastnim poklicnim področjem, za katerega se izobražujejo.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Na ravni teme se skozi cilje in standarde umeščajo naslednji cilji področij jezik, državljanstvo kultura in umetnost (1.1.1.1), (1.1.5.1), (1.3.2.1), (1.3.4.2) in (1.3.5.1), podjetnost (5.1.2.1) in trajnostni razvoj (2.2.2.1). Cilj podjetnosti izhaja iz področja ustvarjalnosti. Pogoje za razvoj ustvarjalnosti pri mišljenju in reševanju izzivov učitelj vzpostavlja skozi načine in pristope dela v razredu, predvsem pa z lastnim zgledom.

CILJI

Dijak:

 ob raziskovanju likovne terminologije v slovenščini in madžarščini spoznava, doživlja in vrednoti raznolike likovne pristope v slovenskih in madžarskih likovnih delih,

○: prepozna ravnino likovnega jezika v lastnih likovnih izdelkih in delih svojih vrstnikov, povezanih s področji njihovega poklicnega izobraževanja,

SC (1.1.2.1 | 5.2.2.1)

○: razvija občutljivost za likovno kvaliteto in izvirne likovne rešitve v lastnih izdelkih, povezanih z lastnim poklicnim področjem,

SC (3.1.1.1)

○: pogloblja znanje o likovnih prvinah, likovnih spremenljivkah in načelih likovnega reda,

SC (5.3.5.1)

○: povezuje znanja različnih likovnih področij v lastnem likovnem delu,

○: spozna, raziskuje in nadgrajuje lastnosti tako klasičnih kot digitalnih likovnih tehnik, jih smiselno in ustvarjalno kombinira ter povezuje z motivom,

SC (1.1.2.2 | 4.2.2.1)

○: nadgradi znanje v kompleksnejših likovnih tehnikah in jih kombinira,

SC (3.1.3.2)

○: opazuje, spozna, doživlja in vrednoti prostor, umetnine in druga vizualna dela neposrednega ali širšega okolja ter spozna pomen avtorstva v umetninah ter drugih vizualnih delih,

SC (1.3.1.1 | 3.3.4.1 | 4.3.3.1)

○: se v lastnem likovnem izdelku poglobljeno odziva na povezave med likovno umetnostjo in lastnim poklicnim področjem.

SC (5.2.2.2 | 5.3.5.2 | 2.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » v svojih likovnih izdelkih likovno izrazi likovne prvine, likovne spremenljivke in načela likovnega reda,
- » na likovnih izdelkih opredeli likovne prvine, likovne spremenljivke ter kompozicijske principe s pomočjo strokovne terminologije v slovenskem in madžarskem jeziku,
- » **uspešno izvede likovno tehniko,**
- » dosledno razvije veščine in občutljivost izbranih likovnih tehnik ter
- » **izvirno zasnuje likovno nalogo na osnovi povezave z lastnim poklicnim področjem.**

TERMINI

○ likovne prvine ○ likovne spremenljivke ○ načela likovnega reda ○ tradicionalne in sodobne likovne tehnike različnih področij ○ estetika ○ oblike prezentacija likovnih del

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Arnold, D. (2018). *Umetnostna zgodovina: zelo kratek uvod*. Založba Krtina.

Germ, T. (2007). *Podoba in pomen v likovni umetnosti*. Založba Pivec.

Kocjan, M., Kotnik, B., Opačak, Ž., in Rau, P. (2015). *Likovna umetnost: učbenik za likovno umetnost v gimnazijskem programu*. Zavod RS za šolstvo. <https://eucbeniki.sio.si/lum/index.html>

Anderson, L., Krathwohl, D., Airasian, P., Cruikshank, K., Mayer, R., Pintrich, P., Rath, J., Wittrock, M. (2016). *Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenje znanja: revidirana Bloomova taksonomija izobraževalnih ciljev* (prev. Sentočnik, S.). Zavod RS za šolstvo.

Dolšina Delač, M. (2023). *Učbenik za didaktiko umetnostne zgodovine*. Univerza v Ljubljani.

Holcar Brunauer, A., Bizjak, C., Borstner, M., Cotič Pajntar, J., Eržen, V., Kerin, M., Komljanc, N., Kregar, S., Margan, U., Novak, L., Rutar Ilc, Z., Zajc, S., Zore, N. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju: priročnik za učitelje in strokovne delavce [zbirka priročnikov]*. Zavod RS za šolstvo. 7 zvezkov.

Golob, N. (2010). *Umetnostna zgodovina (učbenik za 1. letnik)*. DZS.

Golob, N. (2023). *Umetnostna zgodovina (priročnik za pouk umetnostne zgodovine)*. Mladinska knjiga.

Höfler, J. (1994). *Osnove likovne umetnosti*. DZS.

DEDI, Enciklopedija naravne in kulturne dediščine na Slovenskem. <http://www.dedi.si/>

Krašna, P. (ur.). (2024). *Teden umetnosti v šoli in vrtcu 2023, Srečanje umetnika in znanstvenika. Zbornik prispevkov šol*. Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/teden-umetnosti-v-soli-in-vrtcu-2023.pdf
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/si1482h>)

Krašna, P. (ur.). (2022). *Teden umetnosti v šoli in vrtcu 2022, Umetnost, okolje in človek. Zbornik prispevkov šol*. Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/33rq0a1>

Krašna, P. (ur.). (2021). *Teden umetnosti v šoli in vrtcu 2021, Moja dežela danes in jutri. Zbornik prispevkov šol*. Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/wp-content/uploads/2021/11/Teden-umetnosti-v-soli-in-vrtcu-2021_opt.pdf
(<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7xw5tgz>)

Krašna, P. (ur.). (2020). *Teden umetnosti v šoli in vrtcu 2020. Zbornik prispevkov šol*. Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/teden-umetnosti-v-soli-2020.pdf (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/exs1xjv>)

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS). <https://www.zvkds.si/>

UVOD V UMETNOSTNO ZGODOVINO: VSTOPIMO V SVET UMETNOSTI

Arnold, D. (2018). *Umetnostna zgodovina: zelo kratek uvod*. Založba Krtina.

Anderson, L., Krathwohl, D., Airasian, P., Cruikshank, K., Mayer, R., Pintrich, P., Rath, J., Wittrock, M. (2016). *Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenje znanja: revidirana Bloomova taksonomija izobraževalnih ciljev* (prev. Sentočnik, S.). Zavod RS za šolstvo.

Berger, J. (2016). *Načini gledanja*. Buča.

Germ, T. (2007). *Podoba in pomen v likovni umetnosti*. Založba Pivec.

Golob N. (2022). *Umetnostna zgodovina, učbenik za gimnazije in srednje strokovne šole*. DZS.

Höfler, J. (1994). *Umetnostna vzgoja. Osnove likovne umetnosti*. DZS.

Holcar Brunauer, A., Bizjak, C., Borstner, M., Cotič Pajntar, J., Eržen, V., Kerin, M., Komljanc, N., Kregar, S., Margan, U., Novak, L., Rutar Ilc, Z., Zajc, S., Zore, N. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju: priročnik za učitelje in strokovne delavce [zbirka priročnikov]*. Zavod RS za šolstvo. 7 zvezkov.

Berghausen, N. (2018). *Kulturna dediščina – kako nastaja in kaj pomeni*. Goethe-Institut e. V., Internet-Redaktion. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/6e72qk0>

Kocjan, M., Kotnik, B., Opačak, Ž., in Rau, P. (2015). *Likovna umetnost – e-učbenik*. <https://eucbeniki.sio.si/lum/index.html>

Kulturna dediščina in izobraževanje. <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/r1xocb0/cultural-heritage-in-eu-policies/cultural-heritage-and-education> (3. 9. 2024).

LIKOVNO SNOVANJE

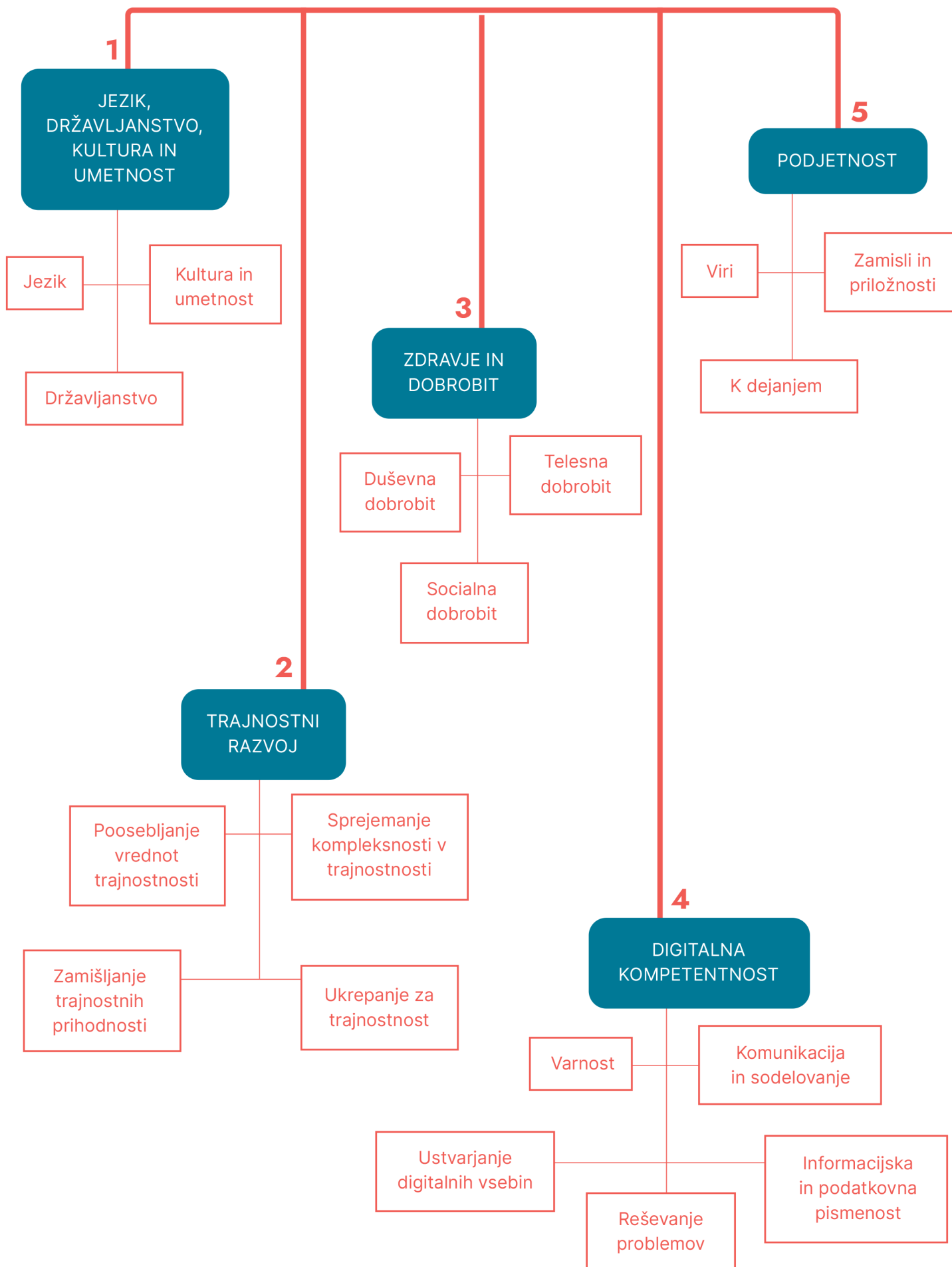
Butina, M. (1995). *Slikarsko mišljenje: od vizualnega k likovnemu* (2. predelana izd.). Cankarjeva založba.

Muhovič, J. (2015). *Leksikon likovne teorije: slovar likovnoteoretskih izrazov z ustreznimi iz angleške, nemške in francoske terminologije*. Celjska Mohorjeva družba; Društvo Mohorjeva družba.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnana, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.